

Teksti: Marketta Harinen

■ *Että työajoissa joustettaisiin, että voisi käyttää osittaista hoitovapaata, että hoitopaikan löytäisi kodin läheltä, että hoitopaikassa joustettaisiin, että löytäisi hyvän ja luotettavan kodinhoitajan... Siinäpä joukko toiveita, joita TEKin järjestämässä Äitinä työelämään -uratilaisuudessa ääneen lausuttiin.*

www.comma.fi

Äitinä työelämään

Marketta Harinen

Psykologi Heidi Viljamaa muistuttaa, että ei ole yhtä ainoaa oikeaa tapaa olla äiti.

Psykologi **Heidi Viljamaa**, alle kaksivuotiaan tyttären yksinhuoltaja itsekin, innosti työelämään palaavia diplomi-insinööri- ja arkkitehtiäitejä kertomaan kokemuksestaan ja pohtimaan ryhmissä äitinä työelämään palaavien naisten kahden roolin yhteensovittamista. TEKin Urapalvelun perin terapeuttinen ilta tarjosi parhaimmillaan elämyksen: En ole näiden asioideni kanssa yksin.

Heidi Viljamaa muistutti, että ei ole olemassa yhtä tapaa olla hyvä äiti. Meidän on vain arvostettava omaa ja toistemme tapaa olla äiti, arvostettava niitä ratkaisuja, joita kukin tekee. Myyttejä on kyllä tarjolla yllin kyllin.

Tyypillistä tälle ajalle on, että äiti tekee kodin ulkopuolista työtä ja hoitaa myös lapset ja kodin.

Vaikka miesten osallistuminen kotitöihin on lisääntynyt, tutkimusten mukaan nainen on kuitenkin edelleen se voima, jonka varassa kodin arki sujuu.

Kotitöiden jakamisen epätasarvon lisäksi äidin ongelmia ovat ainainen kiire ja minuuttiaikataulu sekä jatkuva huono omatunto kotona ja työssä, kiukku siitä, että työyhteisö ei tue eikä arvosta äidin roolia tai että pienen lapsen työssä käyvää äitiä ihmetellään.

– Meillä vaimo oli kotona, kun lapsemme olivat pieniä, saattaa vanhempi miespuolinen työtoveri huomauttaa, tietyllä äänensävyllä, paheksuen.

Toinen aikuinen, puoliso, on tärkein tuki. Äidin työelämään palaamisen helpottamiseksi kotona pitäisi tehdä sopimus kotitöiden jakamisesta, Viljamaa suosittelee. Monen uratilaisuuteen osal-

listuneen perheessä niin oli jo tehty tai kotityöt oli osattu jakaa muutenkin.

Uutta osaamista äitiyden myötä

Äitiyden mukanaan tuomista taidoista on hyötyä työelämässä. Pienten lasten äidin kriisien hallintakyky on esimerkiksi lisääntynyt, asioita on oppinut laittamaan tärkeysjärjestykseen ja käsittelemään niitä johdonmukaisesti.

– Sitä osaa tehdä monta asiaa yhtä aikaa ja toisaalta on oppinut käyttämään ajan tehokkaasti. Äitiysloman jälkeen työhön palattuani huomasin, miten tehottomasti monet palaverit etenivät, väki juttelee niitä näitä eikä asiasta tullut valmista. Kun lapsi pitää hakea hoidosta viiteen mennessä, iltapäivän löysät, pitkään venyvät kokoukset tuntuvat tosi turhauttavil-

ta, yksi äiti pohti.

Mutta on työpaikoilla kehityttykin. Kokouksien ajankohdista on opittu sopimaan niin, että lapset ennätetään hakea hoidosta inhimilliseen aikaan.

– Eikä hoidosta hakeminen ole enää pelkästään naisten asia. Aina-kin meillä on paljon isä, jotka hakevat lapsiaan hoidosta, toinen äiti huomautti.

Heidi Viljamaan mukaan ura-

suunnittelunsa kannattaa hoitaa järjestelmällisesti. Pitää tunnistaa omat vahvuutensa, miettiä, milloin työstä on nauttinut ja mitkä ovat olleet työelämän kohokohdat. Sitten voi ryhtyä tutki-

maan olemassa olevia vaihtoehtoja, valita niistä se paras ja lähteä sinne neuvottelemaan työpaikasta odottamatta Paikkoja avoimna-ilmoituksia. □

Teksti: **Marketta Harinen**

Yritykset ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto yhteistyössä

SAIRAAAN LAPSEN HOIDOSSA

■ Mannerheimin Lastensuojeluliitolla on jo noin 75 eri yritysten kanssa solmittua sopimusta työntekijöiden sairastuneiden lasten hoidon järjestämiseksi. Suurien yritysten kanssa tehtyjä valtakunnallisia sopimuksia on 15 ja paikallisia sopimuksia noin 60 Lastensuojeluliiton 13:n eri piirin alueella. Ensimmäinen sopimus solmittiin vuonna 2000.

– Joskus on tilanteita, jolloin perheen ulkopuolista apua tarvitaan. Silloin kanssamme sopimuksen tehneessä yrityksessä työskentelevä voi tilata meiltä hoitajan kotiin ja yritys maksaa hoitajan palkan, kotipalvelupäällikkö **Virpi Häyrinen** Mannerheimin Lastensuojeluliitosta selittää. Häyrinen muistuttaa kuitenkin, että sairaan lapsen ensisijainen ja paras hoitaja on oma vanhempi.

Yritysten kanssa tehdyt sopimukset vaihtelevat, mutta usein ne koskevat 0–10-vuotiaiden lasten hoitoa ja yhtä sairautta kohti hoitopäiviä tarjotaan kolme. Kotiin tulee alan osaaja, joka on sairaanhoitaja, kättilö tai joku muu tarkkaan tehtäväänsä perehdytetty henkilö. Tällaisia lähinnä tuntipalkkalaisina työskenteleviä hoitajia on MLL:lla tätä nykyä noin 150. Yritysten palkkaamina ei käytetä Lastensuojeluliiton vapaaehtoista väkeä.

– Hoitaja tulee kotiin vain lasta varten. Hän ei siivoa eikä tiskaa, Häyrinen huomauttaa.

Sopimuksia on solmittu eniten Uudellamaalla ja Oulun alueella. Häyrisen mukaan liitto pystyy tarjoamaan palvelujaan parhaiten juuri kasvukeskuksissa. Joka puolelle tätä palvelumuotoa ei voida tarjota.

– Suureen kasvuun emme pysty. Toistaiseksi resurssimme ovat riittäneet hyvin, mutta volyymin kasvattamisessa olemme maltillisia ja varovaisia. Mannerheimin Lastensuojeluliiton pääpaino on edelleen vapaaehtoistoiminnassa, mutta meille on tärkeää auttaa lapsiperheitä myös tällä tavalla.

– Voisi kuvata asiaa niin, että nyt on ryhdytty sanoista tekoihin perheen arjen helpottamisessa.

Myös yksittäiset perheet voivat saada Mannerheimin Lastensuojeluliiton lapsiperheiden kotipalvelusta lastenhoitoapua, kun lapsi sairastuu tai vanhemmilla on menoja. Silloin perhe tilaa palvelun ja maksaa hoidosta korvauksen 4,20 euroa tunnilta tai 70 euroa vuorokaudelta suoraan hoitajalle. Perhe huolehtii lisäksi työnantajavelvoitteet (TAEL) ja hoitajan matkakulut julkisen kulkuneuvon taksojen mukaan.

Väestöliittokin auttaa

Väestöliitto on solminut sairaan lapsen hoidosta sopimuksia noin 50 yrityksen kanssa. Vs. osastonjohtaja **Mona Jonsson** Väestöliiton lastenhoitopalvelusta haluaa myös korostaa sitä, että sairas lapsi käpertyy mieluiten äidin tai isän kainaloon: Hän on paras hoitaja. Ulkopuolinen apu on kakkossijalla, mutta tervetullut vaihtoehto, tottakai.

– Kolikon nurja puoli on siinä, että kun yritys on solminut sairaan lapsen hoitosopimuksen, työntekijän kotiin jäämistä ei silloin välttämättä katsota hyvällä silmällä. Odotetaan, että työntekijä tilaa heti hoitajan, edes yhtä päivää ei voisi olla työpaikalta pois lasta hoitamassa, Jonsson harmittelee.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton tapaan yksittäiset perheet voivat saada tilapäistä apua Väestöliiton lastenhoitopalvelusta, mutta vain pääkaupunkiseudulla. Toiminnan painopiste on yksittäisille perheille myydyissä palveluissa.

– Selvästikään kunnat eivät enää pysty tarjoamaan lapsiperheille hoitoapua, koska vanhukset työllistävät kotipalvelun. Me yritämme paikata tätä kuntien jättämää aukkoa.

Väestöliiton lastenhoitopalvelun toimialueeseen kuuluvat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Järvenpää, Nurmijärvi ja Tuusula. Hoitajia on käytettävissä noin 190. He työskentelevät vuorokauden ympäri kaikkina viikonpäivinä.

Sopivan hoitajan saamiseksi tilaus on hyvä tehdä mahdollisimman ajoissa, varsinkin jos hoitajalta vaaditaan kielitaitoa. Samana päivänä tehdyt tilaukset saattavat joskus myös onnistua.

– Ruuhkahuippuihin kuten syksyiseen flunssakautteen on kuitenkin vaikea vastata. Silloin emme voi tarjota apua kaikille tarvitsijoille, Jonsson kertoo.

Yksityisasiakas maksaa hoitajasta seitsemän euroa tunnilta, työnantajan maksamana taksa on 24,8 euroa tunnilta. Lyhyin veloitus-aika on neljä tuntia, mutta klo 18:n jälkeen kolme tuntia. Perushintaa maksetaan 7,5 tuntiin asti. Mahdollisten ylityökorvauksien lisäksi viikonloppuisin lauantaina klo 20:n jälkeen ja sunnuntaisin peritään kaksinkertainen hinta.

Palvelutunnin hintaan vaikuttavat vuosittain asuinkunnan ja Raha-automaattiyhdistyksen antamat avustukset ja niiden ehdot. Lastenhoitajien työnohjauksesta ja työnantajan velvollisuuksista huolehtii Väestöliitto. □ www.mll.fi tai www.vaestoliitto.fi